

VEDVARENDE ENERGI

Vedvarende energikilder (vindkraft, solenergi, vandkraft, havenergi, geotermisk energi, biomasse og biobrændstoffer) er alternativer til fossile brændstoffer, der bidrager til at nedbringe drivhusgasemissionerne, idet de diversificerer energiforsyningen og nedbringer afhængigheden af upålidelige og ustabile markeder for fossile brændstoffer, navnlig olie og gas. EU's lovgivning om fremme af vedvarende energi har udviklet sig betydeligt i de senere år. Den kommende politiske ramme for perioden efter 2030 er ved at blive drøftet.

RETSGRUNDLAG OG MÅL

Artikel 194 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: EU's energipolitik er rettet mod at fremme udviklingen af nye og vedvarende energiformer for bedre at tilpasse og integrere klimamålene i den nye udformning af markedet.

RESULTATER

A. Indledende skridt

Efter hvidbogen fra 1997 om vedvarende energikilder ([COM\(1997\)0599](#)) satte EU sig som mål at anvende vedvarende energikilder til at opfylde 12 % af energiforbruget og 22,1 % af elforbruget senest i 2010 med vejledende mål for hver enkelt medlemsstat, som er fastsat i direktiv 2001/77/EF. Manglen på fremskridt i retning af at nå 2010-målene førte til, at der blev vedtaget en mere omfattende lovgivningsmæssig ramme.

B. Direktivet om vedvarende energi

I det nuværende direktiv om vedvarende energikilder, der er vedtaget efter fælles beslutningstagning den 23. april 2009 (direktiv 2009/28/EF om ændring af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF), fastslås det, at en obligatorisk andel på 20 % af EU's energiforbrug skal komme fra vedvarende energikilder i 2020. Derudover skal alle medlemsstaterne nå op på en andel på 10 % af deres transportbrændstoffer fra vedvarende energikilder inden 2020. Desuden gjordes der i direktivet rede for forskellige mekanismer, som medlemsstaterne kan anvende for at nå deres mål (støtteordninger, oprindelsesgarantier, fælles projekter, samarbejdstiltag mellem medlemsstater og tredjelande) samt bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer.

Direktivet opstiller nationale mål for vedvarende energi for hvert land under hensyntagen til deres udgangspunkter og potentiale for vedvarende energi. Disse mål varierer fra 10 % i Malta til 49 % i Sverige. EU-landene fastsætter, hvordan de planlægger at nå disse mål, og de fastlægger den overordnede køreplan for

deres politik for vedvarende energi i de [nationale handlingsplaner for vedvarende energi](#). Fremskridt i retning af de nationale mål måles hvert andet år, når EU-landene offentliggør nationale [statusrapporter](#) for vedvarende energi.

C. Kommende skridt

Kommissionen har i sin meddelelse af 6. juni 2012 med titlen »Vedvarende energi: en stor aktør på det europæiske energimarked« ([COM\(2012\)0271](#)) peget på områder, hvor bestræbelserne skal intensiveres fra nu af og frem til 2020, for at EU's produktion af vedvarende energi kan fortsætte med at stige indtil 2030 og derefter. I november 2013 udstak Kommissionen yderligere retningslinjer for støtteordninger til vedvarende energi samt for brugen af samarbejdsmekanismer for at opnå målene for vedvarende energi til lavere omkostninger (COM(2013)7243). Den bebudede et fuldstændigt eftersyn af de støtteordninger, som medlemsstaterne har lov til at tilbyde sektoren for vedvarende energi, idet udbud, afregningspræmier og kvoteforpligtelser foretrækkes frem for fælles faste afregningstariffer. Retningslinjerne om statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020 ([2014/C 200/01](#)) bidrager yderligere til at skabe de nye rammer for støtteordninger for vedvarende energi.

EU har påbegyndt forberedelserne til perioden efter 2020 for tidligt at give investorer politisk klarhed omkring ordningen efter 2020. Vedvarende energi spiller en central rolle i Kommissionens langsigtede strategi, som er beskrevet i »energikøreplanen 2050« ([COM\(2011\)0885](#)). De dekarboniseringsscenarier for energisektoren, der foreslås i køreplanen, peger i retning af en andel af vedvarende energi på mindst 30 % i 2030. Køreplanen regner dog også med, at væksten inden for vedvarende energi vil blive langsommere efter 2020, med mindre der foretages yderligere indgreb. Efter offentliggørelsen i marts 2013 af en grønbog med titlen »en ramme for klima- og energipolitikkerne frem til 2030« ([COM\(2013\)0169](#)) har Kommissionen i sin meddelelse af 22. januar 2014 med titlen »en politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030« ([COM\(2014\)0015](#)) foreslået ikke at forny de bindende nationale mål for vedvarende energi efter 2020. Et bindende mål — 27 % af energiforbruget fra vedvarende energikilder — fastlægges kun på EU-plan. Kommissionen forventer, at nationale bindende drivhusgasemissionsmål vil kunne sætte skub i væksten i energisektoren. Denne kursændring har ført til intense drøftelser med Rådet og Parlamentet.

Den 30. november 2016 offentliggjorde Kommissionen en lovgivningspakke med titlen »Ren energi for alle europæere« ([COM\(2016\)0860](#)) som en del af en bredere strategi for energiunionen ([COM\(2015\)0080](#)). Den omfatter et forslag til et revideret direktiv om fremme af vedvarende energikilder (omarbejdning 2016/0382) for at gøre EU førende på verdensplan inden for vedvarende energi og for at sikre, at målet om en andel på mindst 27 % vedvarende energi i det samlede energiforbrug i EU i 2030 opfyldes. Kommissionens forslag til et nyt direktiv fremmer også anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og tager sigte på seks forskellige områder:

- yderligere udbredelse af vedvarende energi i elektricitetssektoren
- integration af vedvarende energi i forsyningen med opvarmning og køling
- diversificering og dekarbonisering af transportsektoren (med et mål for vedvarende energi for 2030 på mindst 14 % af det samlede energiforbrug i transportsektoren)

- styrkelse og underretning af kunder
- styrkelse af EU's bæredygtighedskriterier for bioenergi
- sikring af, at de bindende mål på EU-niveau nås rettidigt og på en omkostningseffektiv måde.

Det omarbejdede forslag til direktiv om fremme af vedvarende energikilder, som ændret af Udvalget om Industri, Forskning og Energi og Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevaresikkerhed, blev foreløbigt vedtaget den 14. juni 2018. Aftalen fastsætter et bindende EU-mål for vedvarende energikilder på 32 % inden 2030. Hvad transportsektoren angår, fastlagde den et mål på 14 % for vedvarende energikilder inden 2030 med en andel på 3,5 % af de avancerede biobrændstoffer og biogas (1 % i 2025). Desuden har den fastsat et loft på 7 % af andelen af førstegenerationsbiobrændstoffer til vej- og jernbanetransport, og den omfatter planer om at udfase anvendelsen af palmeolie (og andre fødevarerproducerende biobrændstoffer, som øger CO₂-emissionerne) senest i 2030 ved hjælp af en certificeringsordning. Forbrugernes ret til egetforbrug af vedvarende energi er blevet styrket, princippet om »energieffektivitet først« vil blive en rettesnor, og der er indført en vejledende årlig stigning på 1,3 % for vedvarende energikilder inden for opvarmning og køling. Europa-Parlamentet og Rådet vedtog formelt teksten i december 2018.

D. Støttepolitikker

Tilpasning af elektricitetsinfrastrukturen til den udbredte anvendelse af vedvarende energikilder er blandt de primære mål i strategien for energiunionen (se også: [2.4.7](#) — energipolitik) og understøttes yderligere i energikøreplanen 2050 og energiinfrastrukturpakken (se også: [2.1.9](#) — Indre energimarked). Fremme og udvikling af en ny generation af teknologier for vedvarende energi er også et af hovedelementerne i den strategiske energiteknologiplan eller SET-plan (se også: [2.4.7](#) — energipolitik).

E. Ressourcespecifikke spørgsmål

1. Biomasse og biobrændstoffer

EU har for øjeblikket to mål for biobrændstoffer, nemlig at 10 % af transportbrændstofferne skal hentes fra vedvarende energi inden 2020 (direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (2009/28/EF)), og at brændstofleverandører skal være forpligtet til at nedbringe deres brændstoffers drivhusgasintensitet med 6 % inden 2020 (direktivet om brændstofkvalitet (2009/30/EF)). Kommissionen foreslog i sin meddelelse af 22. januar 2014 med titlen »en politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030« ([COM\(2014\)0015](#)) at stryge disse to mål efter 2020. Denne ændring bundede i usikkerheden med hensyn til, hvordan det ville være muligt at minimere den indvirkning, som ændringer i arealanvendelsen i forbindelse med fremstilling af biobrændstoffer kunne have på emissionerne.

I 2015 blev direktivet om vedvarende energi og direktivet om brændstofkvalitet revideret med henblik på at anerkende og afhjælpe de negative miljømæssige indvirkninger, som produktionen af biobrændstoffer kan have i form af indirekte ændringer i

arealanvendelsen og de dermed forbundne drivhusgasemissioner^[1]. Andelen af energi fra biobrændstoffer, der er fremstillet af korn og andre stivelsesrige afgrøder, sukker og olieholdige afgrøder og af afgrøder, der dyrkes på landbrugsarealer som hovedafgrøder primært til energiformål, må i henhold hertil ikke overstige 7 % af det endelige energiforbrug inden for transport i medlemsstaterne i 2020.

Efter offentliggørelsen af ikke-bindende kriterier for biomasse i februar 2010 ([COM\(2010\)0011](#)) besluttede Kommissionen at revidere foranstaltningerne med henblik på at evaluere resultaterne af sine oprindelige forslag og afgøre, hvorvidt obligatoriske standarder ville blive nødvendige i fremtiden. Kommissionens forslag fra november 2016 om et revideret direktiv ([COM\(2016\)0767](#)) om [vedvarende energi](#) indeholder ajourførte bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer, som anvendes i transportsektoren, og flydende biobrændsler og fast og gasformig biomasse, der anvendes til el og varme. Forslaget indeholder et delmål på 3 % for avancerede biobrændstoffer. Mens det nuværende loft på 7 % for førstegenerationsbiobrændstoffer fastholdes, indføres en forpligtelse for brændstofleverandører på EU-niveau til at levere en vis andel (6,8 %) af kulstoffattige og vedvarende energikilder og en udvidelse af EU's bæredygtighedskriterier for bioenergi (til at omfatte biomasse og biogas, som anvendes til opvarmning og køling samt elproduktion).

2. Offshorevindkraft og havenergi

I forbindelse med den anden strategiske energiredegørelse, der blev udført i november 2008, udsendte Kommissionen en meddelelse med titlen »Offshorevindkraft: Nødvendig indsats for opfyldelse af de energipolitiske mål for 2020 og derefter« ([COM\(2008\)0768](#)) med det formål at fremme udviklingen af havvindkraft og offshorevindkraft i EU.

Den 20. januar 2014 opstillede Kommissionen en handlingsplan for at støtte udviklingen af havenergi, herunder ved hjælp af bølgeenergi, tidevandsenergi, omdannelse af termisk energi og saltholdighedsgradient (i sin meddelelse »Blå energi: Nødvendige foranstaltninger for indfrielse af havenergiens potentiale i de europæiske have frem til 2020 og derefter« ([COM\(2014\)0008](#))).

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet har konsekvent slået til lyd for vedvarende energikilder og understreget betydningen af at fastsætte bindende mål for 2020^[2] og, i de senere år, for 2030. I februar vedtog det en beslutning^[3], hvor det kritiserede Kommissionens forslag til en klima- og energiramme for 2030, som det fandt for kortsigtet og uambitiøst. Parlamentet ønskede et bindende EU-mål om, at de vedvarende energikilders andel i EU's energiforbrug skulle være mindst 30 %, hvilket skulle gennemføres ved hjælp

[1]Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1513 af 9. september 2015 om ændring af direktiv 98/70/EF om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 239 af 15.9.2015, s. 1).

[2]Europa-Parlamentets beslutninger af 29. september 2005 om den vedvarende energis andel i EU og forslag til konkrete foranstaltninger (EUT C 227 E af 21.9.2006, s. 599), af 14. februar 2006 om opvarmning og afkøling fra vedvarende energikilder (EUT C 290 E af 29.11.2006, s. 115), af 14. december 2006 om en strategi for biomasse og biobrændstoffer (EUT C 317 E af 23.12.2006, s. 890) og af 25. september 2007 om køreplanen for vedvarende energi i Europa (EUT C 219 E af 28.8.2008, s. 82).

[3]Europa-Parlamentets beslutning af 5. februar 2014 om en ramme for klima- og energipolitikkerne frem til 2030 (EUT C 93, 24.3.2017, s. 79).

af individuelle bindende nationale mål, og at brændstofmålene for transport skulle forlænges efter 2020.

Derudover har Parlamentet tidligere opfordret til oprettelse af et system af EU-dækkende incitamenter for vedvarende energi på længere sigt^[4], idet teknologien omkring intelligente net også blev understøttet^[5]. Parlamentet har også ofte opfordret Kommissionen til at fremsætte forslag om en juridisk ramme for vedvarende energi til opvarmning og afkøling med henblik på at øge de vedvarende energikilders andel af energiproduktionen.

Da Parlamentet vedtog direktivet om vedvarende energi, strammede det op på flere mekanismer, idet det samtidig oprettede et system til mere grundigt at sikre hele politikens miljømæssige bæredygtighed. Parlamentet spillede især en vigtig rolle i forbindelse med:

- fastlæggelse af konditionaliteten i forbindelse med målet for biobrændstoffer til transport ved at fastsætte kvantitative og kvalitative bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer (social bæredygtighed, arealanvendelsesrettigheder, virkninger på fødevarerikkerhed og priser, osv.), idet det navnlig påpegede de problemer, der var forbundet med indirekte ændringer i arealanvendelsen
- sikring af adgang for vedvarende energi til elnetinfrastrukturen
- begrænsning af 2014-revisionsklausulens rolle for at undgå genforhandling af de bindende mål.

I marts 2013 godkendte Parlamentet energikøreplanen 2050^[6] og opfordrede Kommissionen til snarest muligt at udvikle politiske rammer for 2030 inklusive milepæle og mål for drivhusgasemissioner, vedvarende energi og energieffektivitet. Parlamentet understregede i sin beslutning navnlig vigtigheden af stabile reguleringsrammer for at fremme investering i vedvarende energi, behovet for en mere europæisk tilgang til politik for vedvarende energi, der fuldt ud drog fordel af de eksisterende samarbejdsordninger, og den særlige rolle, som decentraliseret produktion og mikroproduktion havde at spille. Parlamentet opfordrede Kommissionen til at fremlægge en analyse af mulighederne for at udvikle vedvarende energikilder på en bæredygtig måde og mulighederne for at fremme stabile vedvarende energikilder med større effektivitet i EU.

I juni 2016 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning^[7] om statusrapport om vedvarende energi, hvori det opfordrede Kommissionen til at fremlægge en mere ambitiøs klima- og energipakke for 2030, som forhøjer EU's mål for vedvarende energi til mindst 30 %, hvilket skal implementeres ved hjælp af individuelle nationale mål. De mål, der allerede er fastsat for 2020, skal være udgangspunktet for revisionen af direktivet om vedvarende energi. Den 17. januar 2018 tilsluttede Parlamentet sig en

[4]Europa-Parlamentets beslutning af 25. november 2010 om »Frem mod en ny energistrategi for Europa 2011-2020« (EUT C 99 E af 3.4.2012, s. 64).

[5]Europa-Parlamentets beslutning af 5. juli om prioriteringer på energiinfrastrukturområdet for 2020 og derefter (EUT C 33 E af 5.2.2013, s. 46).

[6]Europa-Parlamentets beslutning af 14. marts 2013 om energikøreplanen 2050, en fremtid med energi (EUT C 36, 29.1.2016, s. 62).

[7]Europa-Parlamentets beslutning af 23. juni 2016 om statusrapport om vedvarende energi (EUT C 91 af 9.3.2018, s. 16).

andel på mindst 35 % af vedvarende energikilder i 2030^[8] og styrkede selvforsyning som en rettighed.

I november 2016 fremlagde Kommissionen et forslag til omarbejdning af direktivet om fremme af vedvarende energikilder. Aftalen fastsætter et bindende EU-mål for vedvarende energikilder på 32 % inden 2030. Europa-Parlamentet og Rådet vedtog formelt teksten i december 2018 ([direktiv \(EU\) 2018/2001](#)) . Medlemsstaterne skal gennemføre det ændrede direktiv i national lovgivning senest den 30. juni 2021. Det reviderede direktiv finder anvendelse fra og med den 1. juli 2021.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[8][Http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180112IPR91629/meps-set-ambitious-targets-for-cleaner-more-efficient-energy-use](http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180112IPR91629/meps-set-ambitious-targets-for-cleaner-more-efficient-energy-use)

